

Østre Landsrets embedsregnskab for 2020

1. Indledning

Dette embedsregnskab er en redegørelse for

2. Landsrettens organisation
3. Sagerne og deres behandling
4. Vægtet produktion
5. Kvalitetsudvikling og effektive arbejdsgange
6. Administrative aktiviteter
7. Opfølgning på handlingsplan 2020
8. Vurdering af sagsudviklingen i 2020 og forventningerne til fremtiden

2. Landsrettens organisation

2.1. Landsrettens juridiske personale

Østre Landsret består for tiden af en præsident og 59 udnævnte landsdommere. Landsretten havde i 2020 18 konstituerede landsdommere. Landsretten, der siden 1. marts 2015 har arbejdet i 24 retsafdelinger, heraf 2 midlertidige (23. og 24. afdeling), fik i efteråret 2020 tilført yderligere 1 landsdommer og 2 konstituerede landsdommere med henblik på etablering af en yderligere midlertidig 25. afdeling (foreløbigt videreført til udgangen af 2021).

Hver af landsrettens afdelinger består af 3 landsdommere. Af hensyn til uddannelsen og bedømmelsen af de konstituerede landsdommere knyttes disse i konstitutionsperioden til 3 afdelinger, således at de gør tjeneste som tredjedommer i hver af disse i 3 måneder. Som følge heraf har højst 7 af landsrettens afdelinger i 2020 kunnet bestå af 3 udnævnte landsdommere (svarende til lige knap 1/3 af afdelingerne).

I Østre Landsret er endvidere ansat en administrationschef og en sekretariatschef, der bistår præsidenten med at varetage en række af de ledelsesmæssige og administrative opgaver i landsretten.

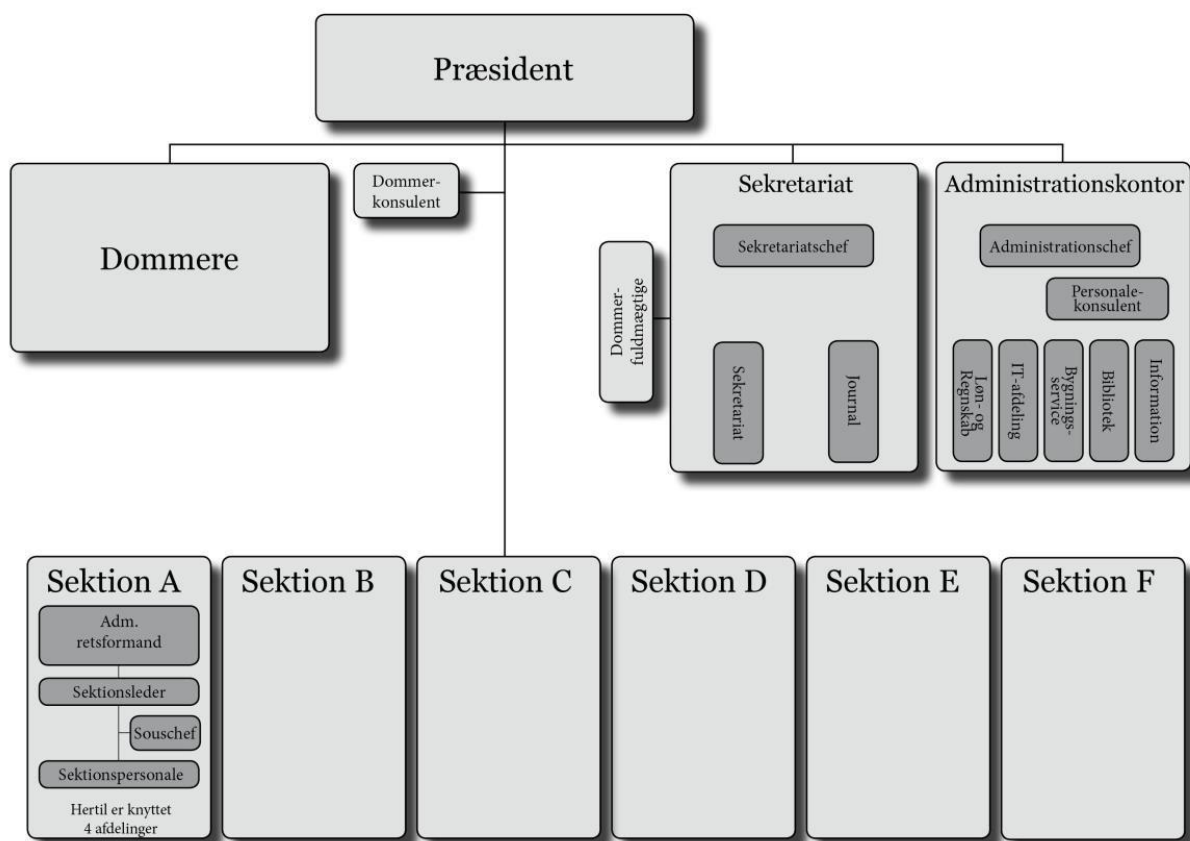
Landsrettens øvrige jurister bistår retsafdelingerne og landsrettens administration.

2.2. Administrative medarbejdere

Landsrettens (aktuelt) ca. 75 administrative medarbejdere, heraf 2 kontorelever, har siden 1. marts 2008 været fordelt på 6 retssektioner, der hver udfører de administrative sagsbehandlingsfunktioner for 4 (5) retsafdelinger, samt på andre sektioner, der varetager en række centrale administrative opgaver inden for løn- og regnskab, personaleadministration, it, bygninger, bibliotek, journal, information og opgaver i præsidentens sekretariat. Landsretten har endvidere for tiden 9 studentermedhjælpere ansat.

2.3. Administrativ struktur

Landsrettens administrative organisation kan illustreres som vist nedenfor:

2.4. Dommer- og sagsfordeling

Præsidenten udarbejder hver måned en dommerfordelingsliste med angivelse af, hvilke 3 landsdommere der skal gøre tjeneste i hver retsafdeling. For de konstituerede tredjedommers vedkommende sker fordelingen ud fra det ovennævnte princip om 3-månedersperioder i den enkelte afdeling. Den ledende og den assisterende retsformand i en afdeling vil som regel samarbejde i en periode på 2 år, hvorpå den assisterende retsformand placeres sammen med en anden ledende retsformand.

Som udgangspunkt behandler alle retsafdelinger alle sagstyper. Dog fordeles en række sagstyper kun til udvalgte afdelinger. Det drejer sig for tiden navnlig om følgende sagstyper: dødsboskiftesager, bodeligsager, advokatnævnsager, gældssanerings- og tvangsauktionssager, sager om konkurskarantæne, sager om umyndiggørelse og værgemål, sager om tvangsanbringelse, faderskabssager, sager vedrørende ægtefællebidrag m.v., udlændingesager og sager vedrørende immaterialret, herunder forbud.

Specialiseringen af retsarbejdet sker som udgangspunkt sektionsvis, således at f.eks. gældssanerings- og tvangsauktionssager behandles af afdelingerne tilknyttet 2 sektioner.

Præsidenten og de enkelte retssektioner påser, at der over året sker en udjævning af opståede forskelle i berammelsestider i de enkelte afdelinger.

2.5. Rejser til bitingsteder

Landsretten behandlede i 2020 sager ved bitingstederne i Nykøbing Falster, Odense og Rønne samt på Færøerne (Tórshavn). Landsrettens retsafdelinger foretog i 2020 i alt 84 tjenesterejser til bitingstederne. Til sammenligning foretog landsretten i 2019 i alt 98 tjenesterejser og i 2018 i alt 105 tjenesterejser. Faldet i rejseaktiviteten fra 2019 til 2020 skyldes tiltag til forebyggelse af spredning af Covid-19. Rejserne havde som overvejende hovedregel hver en uges varighed og blev – bortset fra rejserne til Færøerne og Rønne – foretaget i en af landsrettens 4 tjenestebiler. På hver rejse var afdelingen som udgangspunkt bemannet med 3 landsdommere og 1 landsretssekretær. På tjenesterejser behandles straffesager og i mindre omfang forberedende møder i civile sager i henhold til retsplejelovens §§ 353 og 378, ligesom der på rejserne til Færøerne tillige gennemføres hovedforhandlinger i civile sager.

Fra 1. januar 2010 har landsretten ikke længere funktion som ankeinstans i forhold til Grønlands Landsret, bortset fra allerede verserende sager. Landsdommere fra Vestre Landsret og Østre Landsret tiltræder i stedet Grønlands Landsret i sager, der i 1. instans er afgjort af Retten i Grønland.

3. Sagerne og deres behandling

Landsretten tog i november 2017 et nyt sagsbehandlingssystem i brug til behandling af civile sager. Der behandles fortsat visse civile sager, herunder kæresager, i det tidligere sagsbehandlingssystem. Overgangen til det nye system betyder, at der er sket et statistikbrud, hvorfor statistik for 2018 og de følgende år ikke er fuldt sammenlignelig med årene forud herfor.

Nedenfor angives en række centrale nøgletal for 2020.

3.1. Sagsantal og -sammensætning

Civile sager

Tabel A: Årsstatistik for civile sager 2020

	Verserende sager ved periodens begyndelse	Modtagne sager	Afsluttede sager	Verserende sager ved periodens slutning
1. instanssager	560	86	79	566
Ankesager	1.224	1.540	1.340	1.423
Kæresager	237	1.961	1.925	274
Aktindsigt m.v.	13	51	38	26
I alt	2.034 *	3.638	3.382	2.289

* Periodisering gør, at der kan forekomme forskelle i antal sager anført som verserende ved periodens slutning for 2019 og for periodens begyndelse for 2020.

Som det fremgår af tabel A, modtog landsretten i 2020 i alt 3.638 civile sager. Heraf udgjorde 1.961 sager civile kæremål, 51 udgjorde anmodninger om aktindsigt m.v., mens de resterende 1.626 sager udgjorde almindelige civile sager, fordelt med 86 civile 1. instanssager og 1.540 ankesager.

I 2020 blev der afsluttet i alt 3.382. civile sager. Sagerne fordeler sig på 79 1. instanssager, 1.340 almindelige ankesager (heraf 356 ægteskabs- og forældremyndighedssager m.v.), 1.925 kæresager og 38 sager om aktindsigt m.v.

Den samlede beholdning af verserende sager er steget, hvilket skyldes dels et højt antal verserende sager ved årets begyndelse, dels modtagelsen af flere anke- og kæresager i årets løb end i tidligere år. De civile kæresager og aktindsigtsbegæring m.v., der modtages, bliver dog alle ekspederet løbende, hvilket medfører, at tallet for modtagne og afsluttede sager inden for disse kategorier er stort set på niveau. Samlet er landsrettens beholdning af civile sager steget fra 2.009 sager i 2019 til 2.289 sager i 2020. For ankesager gælder, at beholdningen er steget fra 1.209 sager i 2019 til 1.423 sager i 2020, svarende til en stigning på lidt over 17 % (tallene for 2019 fremgår af embedsregnskabet for 2019).

Straffesager

Tabel B: Årsstatistik for straffesager 2020

	Verserende sager ved periodens begyndelse	Modtagne sager	Afsluttede sager	Verserende sager ved periodens slutning
Nævningesager	40	33	45	28
Ankesag med bevis	989	1.456	1.359	1.084
Ankesag uden bevis	163	339	299	207
Kæresager	45	1.511	1.479	77
I alt	1.237 *	3.339	3.182	1.396

* Periodisering gør, at der kan forekomme forskelle i antal sager anført som verserende ved periodens slutning for 2019 og for periodens begyndelse for 2020

Som det fremgår af tabel B, er antallet af modtagne straffesager fortsat stort, men der ses et fald fra 2019, hvor der blev modtaget 3.553 sager, til 3.339 sager i 2020. Antallet af afsluttede sager ligger

lavere i 2020 end i 2019: 3.182 sager mod 3.276 sager. Beholdningen af verserende sager er steget til 1.396 sager i 2020 mod 1.228 sager i 2019, svarende til en stigning på knap 14 %. Stigningen skyldes et højt antal verserende sager ved årets begyndelse (tallene for 2019 fremgår af embedsregnskabet for 2019).

3.2. Sagskompleksiteten

Længerevarende sager

Østre Landsret har i 2020 behandlet et betydeligt antal store straffesager. Der blev behandlet flere længerevarende nævningsager, og der blev også behandlet flere længerevarende domsmandssager. Det tilstræbes, at disse store straffesager altid behandles af 3 udnævnte dommere. Endvidere har landsretten behandlet et betydeligt antal længerevarende civile sager, herunder 1. instanssager.

Østre Landsret har foretaget en opgørelse af antallet af sager i 2020, der har haft mere end 1 dags varighed. Når en sag varer mere end 1 dag, vil de følgende dage blive anført som "tillægsgage". I 2020 har der været 179 tillægsgage i civile sager mod 306 i 2019 og 466 i 2018 og 623 tillægsgage i straffesagerne mod 548 i 2019 og 483 i 2018. Således har der i 2020 været afsat i alt 802 dage ekstra til behandling af tunge civile og kriminelle sager. I 2019 var der afsat 855 dage og i 2018 950 dage.

Forligsprocenter

Landsretten har opgjort antallet af civile sager, der forliges efter hovedforhandling (forligsprocenten).

I 2020 var forligsprocenten 4 i civile 1. instanssager mod 12 i 2019. For de civile ankesager – om økonomiske forhold m.v. – var forligsprocenten i 2020 16 mod 18 i 2019. For ægteskabssager gælder, at forligsprocenten i 2020 var 2 mod 3 i 2019.

Det kan have væsentlig betydning for landsrettens arbejde, om en sag forliges, idet der skrives dom i de sager, som ikke forliges.

3.3. Retsmægling

Landsretten har for tiden 2 fungerende retsmæglere, da de 2 øvrige landsdommere, der er retsmæglere, er lånt ud til kommissionsarbejde m.v. Siden september 2008 har der i landsretskredsen også været udpeget advokatretsmæglere, der er blevet tildelt sager fra den 1. januar 2009.

Under forberedelsen af alle civile sager vurderes, om sagen er egnet til retsmægling, hvorefter sagens parter får tilbudt, at sagen kan overgå til retsmægling. Hvis parterne ønsker at benytte sig af dette tilbud, bliver sagen udsat med henblik på gennemførelse af mægling, hvorefter en retsmægler bliver udpeget.

I 2020 er 15 sager overgået til retsmægling mod 10 sager i 2019. Af disse 15 sager blev 4 sager i 2020 forligt efter retsmægling. 9 sager blev ikke forligt og overgik derfor efter retsmægling igen til almindelig sagsbehandling. 2 sager fra 2020 afventer gennemførelse af retsmægling i 2021.

3.4. Sagsbehandlingstider

3.4.1. Indledning

Sagsbehandlingstiden måles alene på sager, som er hovedforhandlede, og f.eks. ikke på sager, der er forligt før hovedforhandling. Et relativt stort antal sager afsluttes således væsentlig hurtigere, end hvad der fremgår af det nedenfor anførte.

Landsretten har i 2019 i samarbejde med Domstolsstyrelsen fastsat mål for gennemløbstiden for de 80 % hurtigste sager for 2019 til 2022. Målene for 2020 fremgår af tabel C nedenfor.

Ved denne opgørelsesmetode vil sager, der har haft et usædvanligt langt forløb i landsretten, ikke indgå i opgørelsen af gennemsnit, og derved vil opgørelsen vise en klarere billede af, hvor lang sagsbehandlingstid en typisk sag har i landsretten.

3.4.2. Gennemløbstider

Tabel C: Målopfyldelse gennemløbstid

	Målsætning for de 80 % hurtigste sager (måneder)	Faktisk målopfyldelse 2020 (måneder)	Faktisk målopfyldelse 2019 (måneder)
Civile sager			
1. instanssager	24,0	20,6	43,6
Anke, økonomi m.v.	10,8	11,9	10,8
Anke, ægteskab m.v.	2,3	2,4	2,4
Civile kæremål	1,0	1,0	1,0
Straffesager			
Nævningesager	6,8	8,8	7,4
Straffeanke med bevis	4,2	6,1	4,6
Straffeanke uden bevis	3,6	4,9	3,8
Fængslingskæremål	1,4*	1,4*	1,2*
Andre kæremål	17,5*	16,5*	17,1

* Gennemløbstid opgjort i dage.

Generelt kan oplyses, at landsrettens sagsbehandlingstider har udviklet sig negativt gennem de senere år. Sagsbehandlingstiderne påvirkes navnlig af et stort antal verserende sager, som medfører en lang berammelsestid. Landsretten har løbende gjort Domstolsstyrelsen opmærksom herpå.

De 2 forsøgsordninger vedrørende sagsbehandling, som landsretten iværksatte i 2016, har haft en gavnlig effekt på sagsbehandlingstiden. Ved den ene ordning berammes ægteskabssager centralt i videst muligt omfang på tider, der er blevet ledige grundet bortfald af andre sager. Ved den anden ordning varetages berammelsen af straffesager centralt af én sektion. Berømmelse sker som udgangspunkt på tværs af landsrettens afdelinger i den afdeling, der har den første ledige tid. Begge forsøgsordninger er på baggrund af gennemført evaluering gjort permanente. Ligeledes blev den

forsøgsordning, der blev iværksat i 2014 vedrørende bl.a. screening og forberedelse af (civile) 1. instanssager, endeligt evalueret i 2017, hvor også denne ordning blev gjort permanent.

For at sikre kortest mulig berammelsestid berammes en sag i de fleste tilfælde til den afdeling inden for sektionen, der har den første ledige tid. Det sker dog jævnligt, at parternes advokater grundet travlhed ikke har mulighed for at møde på de tilbudte tider, hvorfor sagerne reelt bliver berammet senere, end hvad landsretten har kunnet tilbyde. Dette påvirker sagsbehandlingstiden i negativ retning i f.eks. nævningsager og visse andre straffeankesager. Landsretten er i løbende dialog med advokaternes brancheforeninger om spørgsmålet for derved at fremme kortest mulige berammelsestider. Det skal bemærkes, at gennemløbstiden tillige trækkes op af sager, der på grund af tiltaltes/indstævntes forhold, ikke har kunnet afsluttes. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis tiltalte/indstævnte opholder sig i udlandet, hvorved forkyndelse er blevet vanskeliggjort, eller hvis tiltalte/indstævnte er forsvundet.

4. Vægtet produktion

Landsretterne har i samarbejde med Domstolsstyrelsen udarbejdet en model til at opgøre den årlige produktion, således at der i opgørelsen anvendes vægte, der tager hensyn til 1) sagernes art og kompleksitet, 2) den måde sagerne slutes på og 3) hovedforhandlede sagers varighed. I modellen indregnes landsretternes samlede årsværksforbrug for henholdsvis juridisk personale og administrativt personale. Det tilsigtes således, at man med anvendelsen af denne model bl.a. vil få et mere retvisende billede af udviklingen i landsretternes produktion.

Vægtenhederne er særskilt fastsat for henholdsvis administrative medarbejdere og jurister efter en vurdering af det arbejde, der for den enkelte medarbejdergruppe i almindelighed er forbundet med sagens behandling. Der er således ikke tilsigtet nogen sammenhæng mellem de vægtenheder, der ved en sags slutning tildeles henholdsvis jurister og administrative medarbejdere, og der er derfor ikke grundlag for nogen sammenligning af antallet af vægtede sager pr. årsværk for de forskellige personalegrupper.

Tabel D: Udviklingen i vægtede sager

	2018	2019	2020
Jurister			
Civile sager	10.242	8.979	7.737
Straffesager	9.560	9.348	9.633
I alt	19.802	18.327	17.370
Administrative medarbejdere			
Civile sager	9.144	8.577	8.108
Straffesager	12.954	12.493	12.789
I alt	22.098	21.070	20.897

5. Kvalitetsudvikling og effektive arbejdsgange

Landsretten har i 2020 taget en række initiativer med henblik på en kvalitetsudvikling af landsrettens sagsbehandling, afgørelser og service, ligesom landsretten har haft fokus på effektivisering af arbejdsgange.

I 2017 blev forsøgsordninger med berammelse af ægteskabssager på tider, der er blevet ledige grundet bortfald af andre sager, central berammelse af straffesager og screening og forberedelse af 1. instanssager gjort permanent. Ordningerne er med godt resultat videreført i 2020.

I efteråret 2018 er der iværksat gennemgang af landsrettens videndelingsområde med henblik på vurdering af det fremtidige behov for videndeling, ligesom der er landsdommere, der har påtaget sig at udarbejde praksisoversigter m.v. inden for særlige områder, som vurderes særligt betydelige at videndele om. Dette arbejde er fortsat i 2020.

Domstolenes intranet medvirker til at understøtte korrekt og effektiv sagsbehandling, ligesom intranettet generelt kan være medvirkende til at understøtte videndeling. Landsretten overgik i forsommeren 2014 til den ny fælles platform for Danmarks Domstoles intranet, og arbejdet med intranettets opbygning og indhold er løbende blevet videreført i 2020.

6. Administrative aktiviteter

Landsrettens administrative aktiviteter varetoges i 2020 i al væsentlighed af Præsidentens Sekretariat, Journalen og Administrationskontoret, hvorunder Løn- og Regnskab, Servicesektionen, Biblioteket, Personalsektionen og IT-afdelingen hører.

6.1. Udtalelser m.v.

Præsidenten har i 2020 afgivet udtalelser i 114 høringsager vedrørende lovforslag m.v. En del af sagerne havde forinden været behandlet på et af de månedlige plenarmøder for landsrettens dommere.

Præsidenten har i årets løb afgivet 55 udtalelser til brug for Dommerudnævnelserådets drøftelser vedrørende besættelse af ledige stillinger som byretsdommer eller landsdommer. Der er tillige afgivet udtalelser til Domstolsstyrelsen vedrørende konstitutioner i faste dommeres forfald.

På baggrund af konstituerede landsdommeres arbejde i landsretten har præsidenten i løbet af 2020 afgivet 14 udtalelser om de pågældendes egnethed til at blive byretsdommer.

6.2. Klagesager

Landsretten modtog i 2020 31 klager, hvilket er 5 flere end i 2019. Flere af klagerne indeholder klager over såvel en eller flere landsdommere som afgørelser truffet af disse. I de tilfælde, hvor der er klaget over en dommer og en afgørelse eller beslutning, er sagen kun registreret som en klage over dommeren/dommerne. Klager, der ikke vedrørte landsretten, blev videresendt til behandling i den instans, som klagen vedrørte, hvis det blev vurderet relevant.

6.3. Anden sagsbehandling

Præsidenten foretog i 2020 i medfør af retsplejelovens § 46 i alt 40 beskikkelser af sættedommere, fordi byretsdommere var inhabile.

Landsrettens journal kontrollerer ved sagernes modtagelse, at der er betalt korrekt retsafgift. Tvivlstilfælde bliver forelagt landsrettens forberedelsesafdeling, der træffer afgørelse om spørgsmålet.

Der er i 2020 afgjort 84 sager, hvori advokater og advokatfuldmægtige har ansøgt om proceduretilladelse for landsret m.v. efter retsplejelovens § 136, stk. 4 og 5. Der er i 2020 modtaget 82 anmodninger fra advokater om godkendelse af prøvesager, og 33 advokater har i 2020 bestået prøven og derfor opnået møderet for landsret m.v. I 29 sager har advokater ansøgt om udstedelse af øvethedserklæring efter retsplejelovens § 134, stk. 1, med henblik på at opnå møderet for Højesteret.

Præsidenten har i 2020 udpeget 18 landsdommere til særlige hverv, herunder 16 som formænd for voldgiftssager og 2 til råd og nævn.

6.4. Mødeaktivitet

Som i de foregående år har især præsidenten og landsrettens administrative personale, men også en række landsdommere, i 2020 deltaget i et betydeligt antal møder i både interne og eksterne fora.

Østre Landsret har i årets løb afholdt 11 plenarmøder, 11 møder i et kontaktudvalg med deltagelse af præsidenten og 6 landsdommere og 6 møder i landsrettens ledelsesforum.

Herudover har en række møder været afholdt i landsrettens interne udvalg.

Grundet Covid-19 pandemien blev det årlige møde for dommere i Østre Landsrets kreds aflyst.

Om landsdommeres deltagelse i lovforberedende og andre udvalg henvises til Dommerforeningens årsberetning og til de oversigter over dommeres bibeskæftigelse, der offentliggøres af Bibeskæftigelsesnævnet (tilgængelige på Domstolsstyrelsens hjemmeside).

Landsretten har i årets løb været repræsenteret i forskellige udvalg og arbejdsgrupper i Domstolsstyrelsens regi.

Præsidenten og udvalgte landsdommere samt kontorpersonaler deltager løbende i møder med anklagemyndigheden og advokaterne om emner af fælles interesse.

Præsidenten deltager på forskellig måde i det internationale juridiske samarbejde, navnlig mellem dommere, herunder møder for nordiske og andre europæiske landsretspræsidenter.

Landsretten har ikke haft besøg af udenlandske delegationer i 2020.

6.5. Synliggørelse af landsretten

Grundet Covid-19 pandemien deltog landsretten ikke i Kulturnatten i 2020. Tilsvarende var landsretten nødt til at aflyse planlagte besøg fra skoleklasser.

7. Opfølgning på handlingsplan 2020

Østre Landsret har i det væsentlige gennemført de initiativer, som er beskrevet i landsrettens handlingsplan for 2020.

7.1. Kvalitet og arbejdsgange

Østre Landsret har videreført arbejdet med intern videndeling i landsretten og de to landsretter i mellem. Der har igennem 2020 været en tæt dialog mellem landsretternes præsidenter og de to landsretters dommere om udarbejdelse af generelle retningslinjer og vejledninger m.v. Der vil i 2021 fortsat blive arbejdet med en optimering af videndelingen.

Landsretten har i 2020 offentliggjort 33 pressemeddelelser i tilknytning til domsafsigelser.

Pr. 1. marts 2017 overtog domstolene opgaven med at foretage forkyndelser i straffesager. I Østre Landsret løses opgaven med forkyndelse centralt i én retssektion for alle landsrettens afdelinger. I forbindelse med opgavens overtagelse har landsretten overvejet, hvilke arbejdsgange opgaven kræver for at sikre effektiv og korrekt forkyndelse. Landsretten har endvidere udarbejdet tekster til brug for forkyndelse, hvilke tekster er blevet delt med Vestre Landsret. Landsretten har løbende haft dialog med bl.a. statsadvokaturerne om opgavens løsning.

I november 2017 tog landsretten det nye civilsystem i brug. I forbindelse med ibrugtagning blev der gennemført undervisning for både jurister og kontorpersonale, ligesom implementering af systemet og videndeling i forbindelse hermed blev drøftet og besluttet. Arbejdet med implementering og optimering af arbejdsgange er fortsat i 2020.

7.2. Landsrettens bygninger og sikkerhed

Reduceret retssalskapacitet

Covid-19 pandemien har haft stor betydning for landsrettens retssalskapacitet i 2020, hvor en række retssale har måtte tages ud af drift, fordi de er for små til, at sundhedsmyndighedernes anbefalede afstandskrav med henblik på smittebegrænsning kan overholdes. I lange perioder har det således alene været muligt at anvende omkring en tredjedel af landsrettens retssale til behandling af domsmandssager, og ingen af landsrettens faste retssale har i lange perioder kunne anvendes til domsmandssager med mere end 3 tiltalte eller til nævningesager.

Til brug for afvikling af landsrettens og Københavns Byrets store domsmandssager og nævningesager har Domstolsstyrelsen etableret to midlertidige retssale i lejede lokaler i Bella Centret (foråret 2020) og fra september og frem til udgangen af 2021 i lejede lokaler på Christianshavn i København.

På bitingstedet i Odense har Covid-19 pandemien også bevirket store udfordringer, og landsretten har i samarbejde med Retten i Odense og Domstolsstyrelsen ændret indretningen af en af nævningeretsalene således, at tilhørere kan overvære sagerne fra et særskilt lokale i kælderetagen, så det herved frigivne areal i retssalen kan bidrage til overholdelsen af anbefalingerne til afstand. Der er derudover etableret en stor midlertidig retssal i lejemålets stueetage, hvilket imidlertid har forsinket iværksættelsen af permanent adgangskontrol i bygningen.

Som følge af anbefalingen vedrørende afstand kan retssalen på bitingstedet i Nykøbing Falster ikke rumme nævningesager og kan endvidere alene anvendes til mindre domsmandssager. Det samme er situationen i forhold til retssalen på bitingstedet i Rønne.

Landsretten har i 2020 taget en lang række initiativer med henblik på konstant at sikre, at retsmøderne kan gennemføres på en sundhedsmæssig forsvarlig måde. Ud over minutiøs gennemgang af retssalene er der ændret på møblering, monteret plexiglasafskærmning i flere retssale, opstillet et større antal håndspritstationer og angivet afstandsmarkering i alle venteområder. Derudover er der indført krav om anvendelse af mundbind i alle åbne zoner.

Ny bygning

Landsrettens nuværende bygninger er fredede, og flere af bygningerne er af samme grund af stor kulturhistorisk værdi, omend af ringe kvalitet som tidssvarende retsbygninger. Bygningerne tilbyder således ikke de nødvendige publikumsfaciliteter, og de rummer ikke det antal store retssale, der stedse er et mere og mere udtalt behov for. Bygningerne vanskeliggør endvidere en hensigtsmæssig funktionel indretning og lever ingen steder op til moderne sikkerhedskrav. Landsretten har af de anførte grunde gennem en årrække haft et stort ønske om at samle landsrettens funktioner i en moderne funktionel retsbygning på én adresse i København.

Det var derfor særdeles tilfredsstillende, da der i finansloven for 2015 blev afsat midler til opførelse af en ny tidssvarende landsretsbygning i København. Landsretten har herefter i et tæt samarbejde med Domstolsstyrelsen, Bygningsstyrelsen og styrelsens rådgivende arkitekter og ingeniører specificeret de mange krav til en ny retsbygning. I slutningen af 2017 var det muligt at erhverve en egnet byggegrund i Nordhavn og udbyde opgaven med at opføre og drive en landsretsbygning for Østre Landsret.

I december 2018 kunne Bygningsstyrelsen meddele, at Bygningsstyrelsen, Domstolsstyrelsen og Østre Landsret havde besluttet at tildele opgaven som et OPP-projekt til A. Enggaard, Nordconsult og Henning Larsen Architects som henholdsvis entreprenør, ingeniør og arkitekt.

Det valgte projekt indebærer en bygning på ca. 16.000 m² fordelt på 5 etager og indeholder derudover en kælder på ca. 4.000 m². De 3 nederste etager indeholder retssale og publikumsfaciliteter medens de 2 øverste etager indeholder kontorer m.v. for landsrettens personale. Kælderen indeholder vognluse, depoter og celleafsnit m.v.

Modelbilledet til venstre viser landsrettens nye indgangsparti ved Østre Landsrets Plads mod Sundkrogsgade.

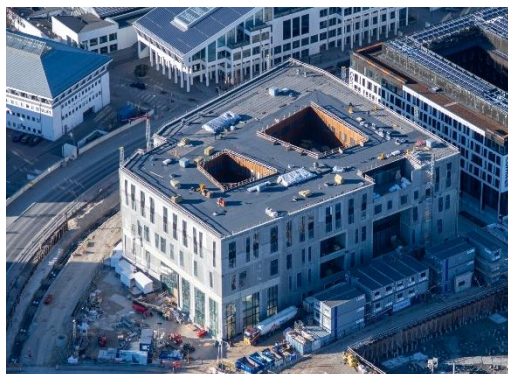
Bygningen muliggør en klar zoneadskillelse af områder for arresteranter, publikum og personale, og den tilbyder en række nye servicetilbud for brugerne, herunder faciliteter for lægdommere og professionelle brugere, samt lokaler, hvor parter og partsrepræsentanter uforstyrret kan tale sammen. Bygningen vil på en fleksibel og tidssvarende måde understøtte landsrettens funktionelle krav.

I august 2019 tiltrådte Københavns Kommunes Teknik- og Miljøudvalg efter indstilling fra Vejnavne-nævnet, at pladsen foran landsretten skulle navngives "Østre Landsrets Plads". Denne navngivning muliggør, at landsrettens nye hovedadresse kan knyttes til pladsnavnet.

Første spadestik blev fejret den 1. oktober 2019, og landsretten har siden jævnlige og med stor interesse fulgt, hvorledes byggeriet skrider frem, ligesom landsretten er indgået i den løbende proces, hvor opståede problemer løses og materialevalg besluttet.

Der var rejsegilde i oktober 2020. Henset til Covid-19 pandemien måtte rejsegildet desværre afholdes i mindre målestok end normalt.

Forventningen er, at landsretten får overdraget nøglerne den 1. januar 2022 og – efter færdigindretning af de 20 retssale – kan tage den nye bygning i brug til retssagsbehandling omkring den 1. februar 2022.

Billedet til højre viser byggeriets stade i marts 2021.

Med henblik på at forberede indflytningen har landsretten nedsat en række arbejdsgrupper, som planlægger flytteproces, it, indretning og lokalefordeling, organisation, kultur, kunst og afsked med de nuværende bygninger, som når at have huset landsretten i mere end 100 år.

Sikkerhed og adgangskontrol

Den 1. maj 2020 indførte Østre Landsret adgangskontrol ved de 3 indgange på hovedtingstedet, som anvendes af rettens brugere. Der er i perioden med adgangskontrol beslaglagt et antal ulovlige genstande, men der er i 2020 alene sket 1 sikkerhedshændelse (en arrestant søgte at undvige). I 2019 skete 7 – typisk mindre – sikkerhedshændelser.

Landsretten har i 2020 fortsat indsatsen for at forankre en almindelig sikkerhedsmæssig opmærksomhed i personalets daglige ageren, ligesom landsretten til stadighed søger at tilrettelægge sagsbehandlingen således, at sikkerhedsvurderinger og skridt til rekvirering af vagt eller politibevogtning tages på et så tidligt tidspunkt som muligt.

7.3. Landsrettens økonomi

Landsrettens lønbevilling blev efter 2007-reformen reduceret, hvilket nødvendiggjorde en reduktion af såvel antallet af dommere som antallet af kontorfunktionærer. Dette forhold samt en stor sagstilgang i de følgende år har betydet, at sagsbehandlingstiderne befinder sig på et utilfredsstillende niveau.

Landsrettens økonomi er særdeles udfordret dels af de årlige bevillingsreduktioner, dels af større, nødvendige nyanskaffelser foranlediget af bl.a. den forestående flytning.

7.4. Personaleområdet

Udviklingen i årsværksforbrug

Landsrettens årsværksforbrug i de seneste 5-årsperiode fremgår af tabel E nedenfor.

Tabel E: Årsværksforbrug

	2016	2017	2018	2019	2020
Juridisk personale	81,9	81,5	81,1	79,9	81,7
Kontorpersonale og øvrige	67,2	69,7	70,2	67,8	77,3

Stigningen i årsværksforbrug til kontorpersonale i 2018 skyldtes, at landsretten overtog forkyndelsesopgaven fra politiet. Det stigende årsværksforbrug i 2020 skyldes, at landsretten er blevet opnormeret med 9 årsværk med henblik på iværksættelse af adgangskontrol.

Personaleudskiftning

Den betydelige personaleudskiftning, som landsretten oplevede på grund af pensionering, langtidssygemeldinger, orlov med henblik på undersøgelseskommissionsarbejde og barselsorlov m.v. i 2018 og 2019 på op til 24 % om året, er klinget noget af i 2020. Konsekvensen er dog fortsat, at de tilbageværende erfarne medarbejdere både skal behandle de mange fagligt krævende opgaver og samtidig skal forestå oplæringen af de mange nye kolleger. Den personaleressourcemæssige situation er således fortsat skrøbelig.

Lønforhandlinger

Landsretten har også i 2020 gennemført lønforhandlinger med de administrative medarbejders faglige organisationer. Landsretten har ved forhandlingerne i særdeleshed søgt at påskønne de erfarne medarbejdere, som har gjort en helt særlig indsats, herunder i forbindelse med oplæring af nye kolleger og forårets nedlukning som følge af Covid-19 pandemien. Derudover har landsretten søgt at sikre karriereudviklingen for de mange dygtige medarbejdere med knap så megen erfaring endnu.

Hjemmearbejde

Foranlediget af Covid-19 pandemien har landsrettens medarbejdere i muligt omfang arbejdet hjemme, og landsretten har baseret på erfaringerne udarbejdet en politik for hjemmearbejde. Mulighederne for hjemmearbejde bestemmes i vidt omfang af behovet for praktisk understøttelse af retsmøder og medarbejderens muligheder for at arbejde alene uden sidemandsoplæring.

Kompetenceudvikling

Med henblik på at begrænse risikoen for smitte med Covid-19 aflyste Domstolsstyrelsen i 2020 så godt som alle de kurser og uddannelsesinitiativer, som landsrettens medarbejdere ellers benytter.

7.5. Informationsteknologi

Systemstabilitet

Landsretten har også i 2020 mødt betydelige udfordringer i driftsstabiliteten i landsrettens it-systemer.

Problemerne har i 2020 fortsat vedrørt netværk og komplikationer afstedkommet af, at landsretten bl.a. på straffesagsområdet anvender ældre systemer i kombination med en opgraderet it-infrastruktur. Dette samspil medfører en række betydelige driftsmæssige komplikationer og nødløsninger, som tilsammen gør systemerne sårbare. Landsretten ser således frem til, at Domstolsstyrelsen i løbet af en kortere årrække vil kunne levere et nye og tidssvarende sagsbehandlingssystem, herunder til behandling af straffesager, samt til at flytte i en ny bygning med en opgraderet og tidssvarende netværksstruktur.

Endelig har landsretten oplevet talrige nedbrud i systemer, som drives uden for Danmarks Domstole, og som interagerer med domstolenes systemer, herunder f.eks. e-boks.

Alt i alt medfører it-problemerne et ikke ubetydeligt ressourcetab for landsretten.

8. Vurdering af sagsudviklingen i 2020 og forventningerne til fremtiden

Trods en betydelig arbejdsindsats har landsretten i 2020 afsluttet færre sager, end der er modtaget. Dette bevirker, at antallet af verserende sager er steget. Samtidigt er sagsbehandlingstiderne steget.

Udviklingen kan for en del tilskrives Covid-19 pandemien og de heraf følgende udfordringer for sagsafviklingen i landsrettens nuværende bygninger, der gør det vanskeligt at efterleve sundhedsmyndighedernes anbefalinger til afstand. De sundhedsmæssige foranstaltninger har således betydet, at ikke alle landsrettens retssale har kunnet benyttes i samme omfang som normalt. Et stort antal sager har måttet udsættes og omberammes til et senere tidspunkt, herunder i mange tilfælde med kort varsel grundet Covid-19-smitte hos aktørerne selv eller hos deres nære kontakter.

Udviklingen må imidlertid også ses i lyset af den reduktion af antallet af landsdommere og kontorfunktionærer, som landsretten igennem årene har været nødt til at foretage som følge af reducerede bevilninger. Dette forhold samt en stor sagstilgang i de følgende år har betydet, at sagsbehandlingstiderne befinder sig på et utilfredsstillende niveau. Det gælder såvel for straffesagerne som for de civile sager.

Landsretten overtager ved årsskiftet 2021/2022 en ny bygning i Nordhavn og får dermed en langt mere funktionel ramme med tidssvarende retssale, sikkerhedsforanstaltninger, publikumsfaciliteter og kontorarealer for landsdommere og øvrige personale. Opgaveløsningen vil få et markant løft, når landsrettens funktioner samles i en moderne retsbygning på én fælles adresse. En ny bygning gør det imidlertid ikke i sig selv. Landsretten har således i de senere år været belastet af meget langvarige civile sager og i særdeleshed langvarige straffesager. Hvis den gennemsnitlige varighed af sagerne fortsat stiger, vil dette forhold – med i øvrigt uændrede ressourcemæssige rammer – betyde en yderligere stigning i sagsbehandlingstiderne. Et stigende antal straffesager som følge af de øgede ressourcer til politi og anklagemyndighed vil også kunne få negativ indflydelse på sagsbehandlingstiderne. Hertil kommer, at nedlukningen af domstolene i foråret 2020 som følge af Covid-19 pandemien har skabt en yderligere sagspukkel, som utvivlsomt vil betyde, at landsretten i 2021 vil få vanskeligt ved at nedbringe antallet af verserende sager eller forkorte sagsbehandlingstiderne.

Carsten Kristian Vollmer